Мирое Эсэд

эшлэде шэтэн

Мирос Јсәд

DIYARIYA

әшләде шәтіән

Нәширәта „Байастан"
Ереван 1969

EZDIKI.COM

ՄԻՐՈՅԻ ԱՍԱԴ

ՀԱՅՐԵՆԻՔԻ ՉԱՎԱԿԸ
(Քրդերեն)

«Հայաստան» հրատարակչություն
Երևան, 1969

МИРОЕ АСАД

СЫН ОТЧИЗНЫ
(На курдском языке)

Издательство «Айастан»
ЕРЕВАН, 1969

ӘWЛӘДЕ WӘТ'ӘН

●

Һавин. Ийун,
Сал: чьл у йәк.
Хәмьли бун
Дәшт у мерге
Әwи гӧнде
Ль бәр п'ала
Әләгәзе.
Wи мьскәне
Qалч'ич'әка,
Гиһе биихwәш,
Сар канийа,
Чар һәч'ед бәш,
Бльнд гола,

Гәлиед к'ур
У гör' ч'әма.
Ль п'ашла ч'ие
Пәз бубу р'ез
Ӏурьк-ӏурьк
дьч'ерийа.
Хьрмина пез
Дәнге Мәме
Т'әв ӏәв дьбу,
дьфьр'ийа.
Мәме шьван,
Бәнги Мәме,
Мәме щиван,
Бе дәрд Мәме.
Wи п'ал дабу
Ль сәр пьште
Ч'э'в э'змане
Сут у сайи
Шәм к'әт бире...

Шәма назьк,
Бәжнә бльнд,
Навкел зьрав,
Ч'э'ве бәләк
Ӏурьк-ӏурьк,
Мина гиле
Триед р'әш
Сәр сьфәте

Wейи назьк,
Нәрмьк қәрқаш
Шәwq вәдьдан,
Дьк'әнийан.
Шәм к'әт бире...
Р'абу п'ийа
Бьлур ани
У лиланде.
Пәз сәкьни
Ч'ерә т'әркда,
Бу машоqе
Сәwте we.
Шәм hат бире...
Дәргистийа wи
Тае т'әне,
Бука Хәме.
Хәмә щаһьл,
Назьк сәр хwә,
Тә'ма ә'мър
Һәла нәди,
Гава ма би.
Сәрһәв М'әме
Пенщ сали бу
Бав ле мър,
У т'әне ман
Әw у Хәме.
Гәләк hатьн
Хәме хwәстьн,

Ле п'ор'-п'ошман
вәгәр'ийан.
Сал дәрбаз бун,
Көр' мәзьн бу
Пер'а гьһишт.
У дитьн we
Гәлә көл, дәрд,
Ле Мәме xwә
Эт'им нәһишт.
Щани да сәр
Әw фьр'а хьст,
Да хандьне.
Wәкә мера
Хәм хәбьти
Колхозеда
Хәбьти у
Мал дәни we.
Xwәш бу э'мр,
Ша бу Хәме.
Әwe биркьр
Дәрде бәре.
Бу хорт Мәме
У hат wәхте
Wи зәwаще.
Әw бәнги бу
Ль сәр Шәме.
У Шәме жи
Әw бәгәмкьр

Ӏ'әзар дьли:
Хорте эгьн,
Ӏе бист сали,
Бәжн бльнди
Фьрә намьл,
Бь р'э'м, бь дьл.
Бьӏист Хәме,
Бьӏист, ша бу
Wәк дьле де.
У р'ожәке,
Анәгори
Ә'рф э'дәте
Щмаэ'те
Бь дәф, зӧр'нә
Әшq у шабун
Нишан кьрьн
Хәзал Шәме.
У wa иро
Бәр п'ала ч'ие
Тәйрадар'а,
Қӧлилкар'а,
Хwә у wанр'а
У т'әви wан
Ӧса шәwат
Дьстре Мәме.
У ӏ'әму тьшт
Ӏатә бире:
Әмәке де,

Ӏ'öба Шәме.
Р'о бльнд бу,
Нан к'әт бире...
Бьлур дани
Р'асткьр сьврә,
Сәр халича
Ӏ'әзар р'әнги.
У ӏәвала
Қьрә гази·
Шьван т'оп бун,
Ӏәван данин:
Же дәрхьстьн
То, мьрт'охә,
Пиваз, тораq,
Гошт у к'атә.
К'ас т'ьжи шир
Дәсте wанда,
Ньшкева ӏат
Сйарәк wеда.
Деми мьр'уз
Ч'ә'вә шелу,
Әwи биркьр,
Сьлав нәда.
Мәме го: чь
Qәwьмийә
Ӏ'әсо qörба?
Гьшк р'абун п'ийа..
Анщах Ӏ'әсо

Wa хәбәрда:
— Шәр'ә, шәр'ә,
Гәли бра.
Пез дахьн гӧнд,
Ћун дәстхwәда.

●

Лә'д.
Базар...
Чуйин-ћатьн
К'р'ин-фротан.
Ћесабун...
К'лам,
Әшq у шабун-
Мраз...
Дә'wat,
Дәф у зӧр'нә.
У ньшкева...
Шәр'.
Ида чь базар,
Чь ћесабун
У чь к'ълам,
Чь дәф-дә'wat,
Әшq у шабун...
Шәр'....
Мина бруске
Бә'с бәла бу.

Бәнгзе р'ое
Һат гöһастьн,
Бае һеньк
Бәтава бу.
Qәй бежи
Һат звьстан,
Ба у бәгәр,
Бу һ'ьшки.
Гöл у сосьн
Чайир, чиман
Ч'ьлмьсин.
Зар' мәлул бун
Qьнщьлин.
Дәфчи чомаq
Wеда авит,
Зöр'нәчи жи
зöр'нә,
Бук бәр дери
Нә р'әqьси,
Зә'ве жи сев
нәда сери.
Қәвание жи
Нан һьшт нивщи
Бәрбь малхе
бәзи.

●

Шәр'...
Дьжмьне дәхәс,
Дәщал у нә'с
Бь т'оп-т'вьнга,
Тәйара, танка,
Шьвета дәба,
У жь wана
Не хьрабтьр,
Ч'э'вада мьрьн,
Дьли кәвьри,
Р'öh' т'ьжи жэ'р,
Дәстә qьлер,
Нәйаре бәнда,
Нәр тьште баш,
Нәр тьште хаш,
Мот'аще qәт'ле,
Гри у шине
Бь сәwдасәри
У нәмәрди
Авитә сәр
Wәт'әне де.
Фашизм — Нитлер
Нитлер — фашнзм
Нәв алйан.
Нәспе — h'әсьн
Әw сйар бун

Бь бабахи,
Бь э'рнуси
Қьрнэ гази:
Урьсете
Эме р'эдкьн
Жь р'уе дьне,
Соре чокдьн
Ве пайизе.
Қьрнэ гази,
Ӯ к'ьшйа хун,
Э'рд шэwьти,
Бу зарэ-зар
У weран бун
Гёнд у бажар'.
Т'эви hэв бун
Hесьр у хун.
Фашизм..
Жэ'ра мэ'ра.
К'ьрети;
Қёла h'эвтп'энщ,
К'эр'ати;
Т'а у тэбэк,
қулти;
Хун р'етьн,
К'эд метьн,
Бьндэсти;
Бёг'дан бежи,

Шәр' у шьлт'ах
Нәһәqи;
Холор у хоф,
Зьqьлт'и.

●

Wәт'ән у
Партиа,
Шмаэ'т
У wәт'ән
Һәв һунйан,
Бунэ йәк
— Wәт'ән.
Wәт'ән..·
Wәт'әне де,
Wәк дайике
У һе зедэ
Назьк, һ'әлал,
Ширьн, дәлал.
Wәт'ән у де,
Де у wәт'ән
Бь дәнгэки
Әwлэдед хwэ
Кьрьн гази:
Р'абьн п'ийа,
Бь синге хwэ
Мина щьндийа

Бьбнә h'әсәр
Бәр дьжмьне
Т'әмам дьне,
Лехьн дәрба
Зор, мьрьне.
У гьшк р'абун,
Сильh' hьлдан,
Hьлдан у чун
У сонд харьн
We данәйньн
H'әта hәйә
Нава wанда
Ньqьткә хун,
Т'әмьз нәбә
Ә'змане сут
У хwәлийа
Кал у бава,
Чок вәнәдә
Нәе р'ае
Дьжмьне hар,
Hар у дәщал.
H'әта сәрбәст,
Сәрбәст, к'өбар
Нәкьн гази
Wәт'ән у де:
Шир wә h'әлал!

●

Гӧнд..
Р'ожа дӧда
Паши бә'са
Нәбьхерр'а,
Ћесьр, гьри
Бунә меван,
Ль ћәр дәра.
Хортед т'унсьз,
Ә'зәп, бәнги,
Ед дәргисти,
Малхед мала,
Гәләк мьраз
Ч'ә'ве wанда,
Бо хатьре
Wәт'әне де
Р'е к'әтьн, чун,
Чун шер'-щәнге,
У чун щӧлә'т,
Эгьн, сәр хwә,
Мина шеран
У ће зедә,
Ча п'әләwан,
Ә'фат у че,
Зор әwләдед
Wәт'әне де.
У чун аћа

Гьшк бь һәвр'а
Мина бра,
Бред һ'әлал,
Кӧ бәр дьжмьн
Бьбьн кәла,
Қәла мера.
У we р'оже
У ду wер'а
Чьqа һесьр
Һатьн харе.
Чьqа щара
Һәв р'амусан,
Һ'әмез кьрьн,
Чьqа щара
Һатә готьн:
— Хатьре тә,
Хатьре wә!
— Оғ'ьр тәр'а,
Оғ'ьр wәр'а!
Әв хәбәран
Һатнә готьн
Һ'әму дәра,
Һ'әму зара
У зьмана.
У тә т'ьре
Әв дәнгана
Һесьр, гьри
Т'әв һәв дьбун

Дьбун қьнйат,
Щӧлә'т, қәwат,
Дьбун қанат
Бона wана:
Ӈьм ед дьчун,
Ӈьм ед дьман.

У р'ожәке
Ве ӈавине
Мәме шьван,
Ӈәвалед wи,
Бәре хwә дан
Әскәрие.
У we р'оже
Әwи Шәме
Қьсә кьрьн
Гәлә дьреж.
Р'отьн гәлә
Гьли, т'әми.
Ӈәв р'амусан
У к'әwгьрин.
— Бәсә Шәме,
Тӧ бьгьри,
Мәме готе,—
Дьльк ль мьн
Бини харе.
Ӈа қәwьми
Бәхте мәр'а.

Т'ә'мул бьдә
Һ'әта әз тем
Алт'ьндари.
Wәт'ән диса
Сәрбәст, аза,
Ә'мьр диса
Бь әшq у ша,
Гӧлвәдайи...
У wи чахи
Диса-диса
We бьк'әнә
Бәхт бь мәр'а...
У we һьнге
We гьранбә
Говәнда мә.
Тӧе хwәки
К'ьнщед qӧмаш
У зӧр'нәе
Бьqир'ине,
Дәфчие бе:
Һ'әзар шабаш!
Дьгот Мәме
У т'ьм щара
Дьһат р'уе
Мәлул Шәме...
Шәме мәлул,
Шәме гори,
Мьраз ч'ә'вда

Дьк'әwгьри.

Сәри ль сәр
Синге Мәме,
Дьлке назьк,
Назьк щаһьл,
Дьлке бәнги
Дьһат дәре
Жь синг-бәре
We хәзале·
Әз һ'әйрана
Дьльке тә,
Мәме готе,
Һәр мьqати
Дйа мьн би,
Т'әмийа мьн тә.

We нәһели
Т'өщар т'әне.
Дһа гөр' бу
У һе р'абу
К'әла Шәме:
Шәwат-шәwат
Пач'кьр Мәме
У тьшт нәгот.
Һ'өб у шәwат
Дьле wанда
Һәв дур к'әтьн.

EZOKH.COM

Вакзал...
Р'о нивро бу,
Э'зман сайи,
Ћewэ-ћew бу,
Тэ'ве дабу
Дьшэwьтанд.
Бэрэв бьбун
Гэлэк мэри.
Йэки к'ьнще
Эскэрие ле
Навниш дьханд.
У вагонед
Тэнигьрти
Сйар дьбун
Лawед щаћьл,
Малхед малан
У нав wанда
Мэме шьван.
Мэме Хэме,
Кö эw, ћэвал
Пе фьрхуне
Жь гönде wан,
Бэр п'ала ч'йе
Анибун вьр.
Бэр машине.
Ћэма ль вьр

Бәрәв бьбун,
Гәләк мәри,
Жьн у зар'о,
Аһьл, щаһьл,
Qәwм у пьзмам
Нас у нәнас.
У qәй бежи
Гьшк бубун йәк,
Нава wанда
Р'öh' у дьләк.
У һатьбун
Бо вәр'екьн,
Ог'ьра хер
Бежьн wанр'а,
Ед кö дьчун
Бәр дәве шер',
Wәт'ән хwәйкьн
У вьра жи
П'ьр' р'амусан
Һесьр, гьри,
Хәбәред хаш,
Гәләк т'әми.
У ә'рн инк'а
Сәр дьжмьн жи
Т'әви wана.
— Дехә лаwo,
Бь мерани,
Мина шера;

Бинә к'ока
Wан дьжмьна.
Awa дьгот
Пирәдеке
Лawe хwәйи
Тае т'әне,
У пач' дькьр.
Бу qурт'ина
We машине,
Жь щи ләqйа,
Ду сәр хwәр'а
Кьрә хәләq,
Ле хар бу пьшт
У тәwийа,
Бае хwә гьрт,
Кьрә фьшин
У фьтьл дан,
Лəз-ләз к'ьшйа.
У we дәме
Нав һәweда
П'ьр' дәст, дәзмал
Һатьн к'ьвше:
Жь вагона,
Жь сәр ә'рде.

Чәнд р'ож к'ьшанд
Һ'әта Мәме,
Һәвалед wи

Гьhиштьн щи.
У wан р'ожа
Гәләкар'а
Әw у hавал
Бунә нас,
Мина qәwма
У насед кәвн
Хәбәрдьдан
Ширьн, ширьн
У дьле xwә
Т'ьжи, бәнги
Вәдькьрьн
Бәр hәв wана.
У wан р'ожа
Чьqас к'ьлам
Ћатьн готьн
Бь зьманед
Башqә-башqә.
Бо к'ьламе
Йәкә зьман
У hәр щийа
Әwә меван.
Бона гьшка
Әwә h'әwac,
Әwә п'ьр' нас.
К'ьлам әшqә,
У шабунә,
К'ьлам h'ӧбә

У мьраз.
Әw зьмане
Һ'әму дьла,
Бәла дькә
Һ'әму дәрда.
Вагонеда
Гьшк т'оп дьбун:
Дор дәнгбежа
У сазбәнда.
Бьлур дәрхьст
Шьван Мәме
У лиланде.
У паше һат
Дәнге зөр'не,
Фиqе, мәйе
У гармошке.
Мьqам щөда,
Дәнгә башqә,
Ле гьшк ширьн,
Гьшк бь дьле
Һ'әму бәнда.
Паше Мәме
Бьлур дани
К'ьлам һате:
„Әз чь бежьм,
Чь нәбежьм,
Чь дәрд-көла
Әз бьр'ежьм,

Дәрде Шәме
Кәр' у гежьм..."
Бәла дьбу
Дәнге Мәме,
Нав гәлие к'ур
П'әрwаз дьда,
Дьфьр'и дур.
У машине
Ће дьләзанд,
Дькьр қур'т'ин
У қьл дьбу
Минани бе.
Шәв бу иди,
Гава әwан
Гьһиштьн щи.
Щики нәнас
Әw пәйа бун
Жь машине.
К'әтьн щерге
Чапьк, сәр хwә
У дур к'әтьн
Жь вакзале.
Гьһиштьи щи,
К'ьнщ гөһастьн
У хwәкьрьн
К'ьнщед т'әзә.
Т'әзә, қәшәнг
У мина һәв,

У гьшкә зәр.
У we дәме
Шьван Мәме,
Ћәвалед wи
Бунә әскәр.
Бунә әскәр
У сонд харьн,
Сонда э'йни,
Wәки шәр'кьн
Бь мерани,
Бь синге хwә
Wәт'ән хwәйкьн,
Нәћевшиньн
Әw э'мре хwә.
Ль дьжмьнхьн
Дәрпа хәдәр,
Ћурхаш бькьн,
Р'аqәтиньн,
Жь хwәлнйа
Ә'зиз Wәт'ән.

У дәрбаз бу
Гәлә wә'дә
Ћ'әта Мәме
Гӧнди, шьван,
Аqьл, занә
Т'э'лим стәнд,
Ћин бу гәлә

Тьште т'әзә.
Ћинбу чawa
Бьдә хәбат
Ч'әкед башqә,
Чawa шәр'кә
Дьжмьн qьр'кә.
Ћинбу Мәме
У мәк'т'әба
Полка хwәда
Ћат бәр ч'ә'ва.
У р'ожәке
Готьн жер'а
„Сержант Мәме".
У ве бә'се
Зу п'әрwаз да
Мина тәйра,
Тәйре базе
Гьћишт h'әта
Ль бәрп'ала
Әләгәзе.
Гӧнде к'ӧрда,
Шакьр дьле
Шәме, Хәме.
Дәр-щинара,
Qәwм-пьзмама,
П'ьр' херхаза.

EZDIKI.COM

●

Дьбӧһьрин
Р'ож сэр р'ожа,
Мэһ пэй мэһа
Гэлэ гьран.
У дэрбаз бун
Һавин, пайиз,
Һат звьстан.
Звьстан һат
Бь гэф у гӧр'
П'эрдэ р'ахьст
Гьран, сьпи,
Кьрэ бьн хwэ
Ч'йа у бани,
Бу сӧр'-сэрма
У зор һ'ьшки.
Пешда дьһат
Дьжмьне һар,
Wеран дькьр
Гӧнд у бажар.
У хуна сор,
Сор у гэвэз,
Гӧр' дьр'ьжи
Сэр бэрфа чил.
Фашистед һар
У бе сэwда,
Хоф у сӧр'а

Звьстане
Дьле wанда,
Дьлəзандьн
Москвае:
Дьлке wət'ən,
Т'əмам дьне.
We мəрк'əза
Бəхтəwарие,
We щолана
Азадарие,
We имдада
Сəрбəстие,
We дирəка
Э'длайе,
Wи мьск'əне
Фькра аза,
Wи бажаре
Бəхт-мьраза.
Дьhат дьжмьн
Дəрмдаг' бькə,
Бькə чока
У к'əлəфə
Wи бажаре
Дьлке дьла.
Т'əмам wəлат
Р'абу п'ийа
У бу кəла,
Кəла пола

У he qəwat.
Бьнат'ара
Москвае
У we xwəда
Щьвйан гəлəк
Qəwатед че,
Нава wанда
Полка Мəме.
Дьhат дьжмьн
Мьрьн ч'э'вда,
Дəсте wида
Гəлəк сильh'
У техника.
У дьжмьнва
Hатə к'ьвше
Бажаре де.
Əw he hар бу,
Hар у ша бу,
Qöр'э, бабах
Кьрə гази
У hewарзə:
Москваеда
Əме к'ефкьн
Сала т'эзə!
У бу гöр'ин,
Гьрмин, т'əqин
Э'рд лəрьзи.
Хуна мерьв

Бу ч'эм, бэзи.
Соркьр бэрфе,
Жь щэндэка
Ӏат гьртьн р'е.
Эскэре сор
Дэрб сэр дэрбе
Ль дьжмьн да,
Дэрбед хэдар,
Qэwин у зор.
Фашист р'эвин
Жь бэр дэрге
Москвае
У ӏэw wанва
Ӏатэ к'ьвше
У ӏэw wана
Дурва дитьн
Бажаре де.
У нава wи
Шэр'е гьран,
Гьран, бэт'эр
Сержант Мэме
Ӏат к'ьвшкьрьн
Qӧмандаре
Дэста эскэр.
У дэста wн
Бь мерхаси
Дькьрэ шэр'.
Т'эне Мэме

Wи шәр'ида
Т'вьнг дестда
Ча мешәдар
Донздәһ фашист
Ә'рде р'ахьст.
Һатьн көштьн
Һәвале wи:
Әw әскәред
Жь дәста wи·
Гьшкә щаһьл,
Ә'фат, бь дьл.
Бәр гөндәки
Дәста Мәме
К'әт бьн дәрба
Пьлимоте.
У wи чахи
Һатьн көштьн
Әw хортед че.
Әв дит Мәме,
Дьл п'әр'ьти
Ә'р'н һе р'абу,
У qузә-qуз
У ль сәр зьк
Qәлашт әwи
К'өрша бәрфе
У пешда чу.
Фашист wива
Р'ьнд һат к'ьвше.

Сәмт к'әт Мәме,
Бомб кәwки кьр.
Кьрә гöр'ин
У дәнге we
Пьлимоте
Ћатә бьр'ин.
У we дәме
Бьриндар бу
Сержант Мәме.
Хуна wи жи
Ль wьр р'ьжи,
Да гöћастьн
Р'әнге бәрфе.
Әw нәћ'ьш к'әт,
Ћәвалед wи
Эриш кьрьн
Зор у щöлә'т.
Бьрьн Мәме
Ћоспитале.
Бьриндар бу
Гьран у к'ур
Нә'ли Мәме.
У ча ћәрт'ьм
Диса-диса
Ћатьн бире
Шәме, Хәме.
Ћостпитале
Дö мәћа ма

Сержант Мәме...
Бьрин к'әwин
У әw ћатә
Сәр qәдәра
Хwәйә бәре.
У р'ожәке
Ћәма ль wьр
Ћоспитале
Орден данә
Э'фат Мәме
Әв бә'са жи
Т'әви сӧр'а
Зьвстане
Чу у гьћишт
Гӧнде Мәме.
Хәме, Шәме
Әв бьћистьн
Ћьм к'әwгьрин
Ћьм шабун ће.
Qәнщ бу Мәме
У щарәк дьн
Сильћ' ћьлда
Бәре хwә да
Пешә'ние.
У ве щаре
„Стәйрка Сор"
Сәр п'есире.

Пешэ'ни...
Фьрэ, дьреж,
Гьран, чэтьн,
Хун у мьрьн·
Гэлэк щара
Мот'аще нан,
Нан у аве,
П'ьрти қэльн,
Хэwа ширьн.
Лап башқэйэ
Э'мр ль вьр.
Шабун у хун,
Қ'эн у hесьр,
Тин у сэрма,
Т'эқин-р'эқин,
Гёр'ин-қижин,
Қ'лам-нэ'лин
Т'эвhэв дьбьн,
Щики дьжин.
У гьшк ль вьр
Аhьл, щаhьл
Ви э'мрир'а
Уймиш дьбьн,
Нагазьньн,
У қал дьбьн.
У ведэре

Гьшк бь һəвр'а
Дьбьн һəвал,
Дост у бра.
Те гӧһастьн
Вьра һəр тьшт,
У вьра гьшк
Дьбьн һəвр'а
Qəwат у пьшт.
У əwлəдед
Wət'əне де
Дьбьнə шер,
Шере ə'йни
У һе зедə
У чь дьжмьн,
Фашист-Һитлер
Йан һыпək дьн
We карьбьн
Бəр дəрба wан
Тəйах бьдьн·
Диса Мəме
Һат к'ъвшкьрьн
Qӧмандаре
Дəста əскəр
У к'əт нав шер'.
У ве щаре
Һе шə'раза
Дһа щӧлə't,
Эгьн, сəр хwə.

Шәр'е гьран
Ће гӧр' дьбу,
Фашист-алман
Дәвхун буйи
Мина дә'бед
Бьриндар
Ће ћарбуйи
Qәwата хwә
Дьдан сәр ћәв.
Сәр ч'ийаед
Щәндәкар'а
У сәр ч'әмед
Хуна сорр'а
Дәрбаз дьбун.
У ә'wред р'әш,
Р'әш у гьлчи
Ль сәр wәт'ән
Гьран дьбун.
У партиае
Пьшта әскәр
У пешә'ни
Гићандьн ћәв,
Әw qәwат бун
У дћа зор
Нә кӧ бәре.
У ћат wә'дә,
Ордийа Сор
Ћ'әму алийа

Эриш кьр зор·
Сталинград,
Ор'йол-Курск,
Ленинград
Бунэ мэхбэр
Бона дьжмьн,
У wан дэра
Ћат
Шкенандьн
Пьшта wана.
Мэме Сержант
Wэхте шэр'е
Бэр Курске
Шэ'ньме шакьр,
Гэлэ фашист.
У wедэре
Бьриндар бу
Мэме диса,
Ле нэ гьран.
Бьрин к'эwйан
У эw зу чу
Нав дэста xwэ,
Э'фат у зор.
У ве щаре
Данэ Мэме
„Бэйраqа Сор".
У сал Ћатьн
Дэрбаз бун, чун,

Пьшта дьжмьн
Ћат шкәстьн
У қӧльби
Р'ожа ѡи,
У кьр-нәкьр
Нәћат сери
Ћ'ьше ѡи.
Ль бәр дәрба
Әскәре Сор
Тәйах нәда
Шунда р'әви.
Т'ам-т'әмьз бу
Әрде ѡәт'ән
Жь к'ърета
Ѡан фашиста.
У ордийа мә
Ће пешда чу.
Т'әви гьшка,
Ѡан ә'фата
У мерхаса
Дәста Мәме
Зор гав дьда,
Бь мерани
Дькьрә шәр',
Пешда дьчу
Бәр р'оава.
У сәр р'йа хѡә
Ордийа мә

Бь шәр' у щәнғ
Аза дькьр
Гәләк wәлат
У щмаә't.
Пешда дьчу
Ордийа ә'фат
У азадар.
У р'ожәке
Ћатә к'ьвше
Нә'ла дьжмьнː
Бер'лина ћар,
Әw мәрк'әза
Гәләк тьштед
Хьраб, qьлер.
Шәр' ће гьран,
Ће чәтьн бу.
Бәр бажаре
Ћитлер теда
Диса к'ьшйа
Ч'әме хуне.
Т'әви гьшка
Сержант Мәме
Ћат дәрк'әтә
Ћәйло вьра.
Вьр гәләка
Ә'мре хwә даћ
У гәләк жи
Бьриндар бун

Хәдар, гьран.
У нав шәр'е
Бәр Бер'лине
Бьриндар бу
Сержант Мәме.
Һ'али гьран
Әw гöһастьн
Һоспитале...

●

Чар сал к'ьшанд
Шәр'е гьран
У wан салан
Хәма кован
Гәлә лубанд.
Лубанд Хәме
У к'әwгьри,
Гәлә һесьр
Жь ч'ә'ве we
Һатьн харе.
Гәлә шәвед
Дьреж у көрт
Жь к'әсәра
Тае т'әне
Хәw нәдьк'әт
Ч'ә'ве Хәме.

Мәме we чу
Әw ма т'әне.
Де у т'әне...
Ћәр де занә,
Кӧ зӧлмәкә
Чь гьранә.
Де у т'әне...
У wи чахи,
Гава әwләд:
Кӧр'е weйи
Тае т'әне,
Дәргистйа wи
Мала баве,
Ле әw нава
Алава шер'
У бьриндар,
У дури де
Дькә нә'лин,
Бе h'әмди xwә
Хәбәр дьдә,
Дькә гази,
Дьбе: дае, дае,
Гәлә т'имә,
Аве бинә,
Дае, дае...
Ле дае...
Дае набьће
Гьлие wи

Аве найнә,
Т'әмьз накә
Худана сәр
Э'нийа ѡи.
У бь дәнге
Хѡәйи ширьн
Набежә ѡи:
Дае қӧрбан,
Дае фәқир,
Дае һ'әйран,

Ле әѡ диса
Дькә нә'лин
Дьбе дае,
Дае... дае... дае...
Дә тӧ ѡәрә
Дьлки бинә
Т'э'мул бьдә.

Де у т'әне...
Һәр әѡ занә,
Чь те сери,
Чаѡа агьр,
Чаѡа алав
Дьл дьк'әвә
Дькә гори.
Ле дьле де

Лап башqәйә.
Әw жь дурва,
Гәлә дурва
Пе дьh'әсә,
Те дәрдьхә
У дьбьhе
Чь h'алийә
Әwләде we.
У жь дурва
Әw әwләда
Дьбә меван
У qәwate,
Ььм жи тине
Әw дьдә wan.
Де у т'әне...
Қарә динбә.
Бьра гөра
Сәре ч'йа жи
Т'әне нибә.
Ле дьле де
Ча назькә
Мина гөла
У тәнькә,
Мина шуша,
Әw өса жи
Бь тәйахә
У qәwинә,
Мина пола.

Әw бь инк'э
Бәрбь тьштед
Нәп'ак, хьраб,
Нәһәq, нәмәрд.
Бь хирәтә
Т'э'мул надә
Гава дьжмьн
Э'рде wәт'ән
П'еп'әс дькә.
Әw дькарә
Сәба wәт'ән,
Нав-намусе
Бькә шәһ'ид
Әwләде xwә.

Ду чуйина
Лawe xwәр'а
Әw хәбьти
Эгьн дьһа·
Әwe дитьн
П'ьр' чәтьни,
К'әтә нава
Хахе гьран,
Ле ощаха
Кал у бава
Нә тәмьри.
Мерә кембун,
Шӧхӧл гәләк,

Гьран хәбат
У әw һ'әму
К'әт сәр мьле
Зар'а, к'ölфәт.
Малда Хәме,
Дьма т'әне,
Бәр хwә дьк'әт
Башqә готи,
Wәхте дьһат
Жь хәбате.
Сала сьсйа
Ду чуйина
Мәме хwәр'а
Нәхwәш к'әт әw,
К'әт ньвине.
Нәхwәш, т'әне...
Гәло һәйә
Нәхwашикә
Гьран жь ве·
Һәрр'о дьһат
Щәм we Шәме,
Шöхöл дькьр,
Нан дьдае.
Гьран дьбу
Һ'але Хәме,
Зедә дьбу
Дәрде Шәме.
Көла Мәме,

Ӈ'але Хәме
Т'әв дьсотьн
Нав дьле we.
Әw фькьри
Гәлә к'ур-дур,
Пива, бьр'и
Гәлә щара.
У р'ожәке
Авит weда
Ә'дәте кәвн
У хәбәрда:
— Awa набә
Дае,
Тӧ т'әнейи
Дае,
Тӧ гӧнәйи,
Тӧ нәхwәши,
Мәме бьбhе
Бәрхwәк'әвә,
Әwe hерсбә.
Бьриндарр'а
Hерс у гьри
Зә'ф хьрабьн,
Дае.
Әзе к'очкьм,
Бемә бал тә:
Тӧ дйа мьн,
Әз qиза тә.

Бьһист, Шәме,
Ч'ә'в т'ьжи бун,
Әw р'амуса
У wa готе:
— Тӧ бука мьн,
Тӧ қиза мьн,
Һ'әлалбә тә
Шире де.
Ле мала wә,
We чь бежьн
Де-баве тә?
We нәбежьн
К'ане зә'ва,
К'ӧда дьчи?
— Мьн готйә wан
Әw қайильн,
Шәме готе·
У бук һат мал,
Щәм Хәма би
Бе дәф, дә'wат
У бе хели.
Һат хәбьти
У чәрчьри
Бо хатьре
Һ'ӧба Мәме.
Бәрә-бәрә
П'ак бу Хәме.
Бук у хаси

We р'ожеда
Т'эв хэбьтин
Ферма пезда.
Иди Хэме
Т'эне нибу
У сьвьк бун
Дэрд-кӧле we.
У Шэме жи
Гэлэ ша бу
Жь ве йэке
У һе гӧр' бу
Нава wеда
Һ'ӧба Мэме.
Ч'э'вэ һэрт'ьм
Ль р'йа нэме
Дэлале we.
Ле эw щарна
Дэрэнг дьк'эт
У хоф дькьр
Дьле Шэме.
Һэр нэмэкэ
Хэрибе we
Дьбу wеp'а
Дэф у дэ'wат,
Һэр хэбэркэ
Wийэ ширьн
Qэwат, qанат
Дьданэ we.

Нав шöхöлда
Әwә пеш бу:
Эгьн, чапьк,
Намус, малкьр,
Бь h'әлали
Һәр тьшт дькьр..
Щинар, гöнди
Гьшк же р'ази
К'öли гöндда
Дьготнә we:
Саг'ол Шәме!

●

Бahар.
Нисан.
У хәмьлин
Дәшт у зозан
Мина һәрщар..
Диса кöлилк,
Диса сосьн
Наз у назьк
Ль һәр дәра
Бунә меван.
У бина wан
Һәр дәр һьлда..
Ве бahаре
Ани **xwәр**'а

Бэ'сед бь хер:
Эскэре мэ
Дьжмьн дьда
Дэрбед пашьн
Бэр Бер'лине:
Нэ'ла wида.
Шабун к'этэ̀
Дьле гьшка.
Гölан...
Мэһа гöла
Бэхт, мьраза.
У р'ожэке
Бэ'с бэла бу,
Қьрьн гази:
Дьжмьне һар
Һатэ р'ае,
Шэр' к'öта бу
Алт'ндари.
У шабуне
Мина бэ'ра
П'ел да, к'ьшйа
Һэр дэр һьлда.
Ве р'оже жи
Гэлэк һесьр
Һатьн харе,
Ле р'амусан
Чьqа бежи.
Шэма пэздош

Ль бәр гоме
Әв бә'с бьһист.
Жь шабуна
Кьрә қир'ин,
Бәроша шир
Wеда авит.
Бәрбь мале
Әwе банзда,
Ч'ә'вр'онкае
Бьдә Хәме.
Хәма нәхwәш,
Нава щида
Әw бә'с бьһист,
Тә'на кьрес
Жь щи банзда,
Шәм һ'әмез кьр
У р'амуса.
Кур'ин к'әте
Шәwат-шәwат
Дьле хwәр'а
Әw гьрийа.
Шькьр тәр'а
Йа р'әби
Мә әв р'ож ди.
Һа гот Хәме.
У қәй бежи
Аща дьльк
Һьнәк дани,

Ле... бин ч'ькйа,
Әw ләрьзи
У к'әт диса
Әw нава щи.
Ћесьр диса
Ћатьн харе
У сәр зьман —
Диса Мәме,
Мәме... Мәме...
Р'уньшт Шәме
Бәр ньвине
Фәсал, назьк
Дәсте xwә да
Сәр э'нийа we.
Э'нийа кәвәр,
У ч'ьлмьси,
Кӧ худане
Зипьк, ћурьк
Гӧр' дабу сәр·
Әw чәндәк бу,
Wәки Хәме
Wa гәләки
Жь дьле xwә
Дьгазьни.
У эвара
Бә'са хере:
Алт'ьндарие,
Wәхта ћ'әму

Щинар-гӧнди
Ӏәвва дьчун
У дьӏатьн,
Шин у гьри
Әшq у шабун
Т'әв ӏәв бубун
У п'ел дьдан
У ӏәр мала
Бубун меван,
П'ьр' хьраб бу
Ӏ'але Хәме.
Дохтр ӏат сәр,
Гава Хәм ди
Әw фькьри:
Гәло әwe
We чьqаси
Тәйах бьдә
Бь wи дьли?
Wәхте дәрк'әт
Әw жь мале,
Wи чәнд т'әми
Данә Шәме.
Ӏ'але Хәме
Чьqас дьчу
Бәрә-бәрә
Хьраб дьбу.
Шәм к'елэке
Дур нәдьк'әт,

Әw хwәй дькьр.
Әw дӧ мәh бу
Дохтра гӧнд
Дьhат, дьчу,
Дәрзи дькьр,
Ле h'але we
П'ак нәдьбу.

Шәр' к'ӧтабу,
Ћат бьр'ине
Дәнге ч'әка,
Ле hесьре
Жьна, зар'а
Қала, пира
Қем нәдьбу.
Дәрде Шәме
Ће зедә бу.
Ћ'але Хәме,
Нәhатьна
Нәме Мәме
Әw геж кьрьн
У гићандьћ
Дәрге доже.

Гӧнди-щинар
Qәwм у пьзмам
Бәрәв бьбун
Дора Хәме.

Бәдһ'ал бу әw
Дькьр нә'лин,
Нә һ'әмди хwә
У бәр пәсна
Хәбәр дьда.
Наве Мәме
Ль сәр лева:
Мәме...
Мәме...
Тö хәйидии
Наей,
Әре,
Әре Мәме.....
Дә тö wәрә
Мәме..
Әз qörба
Мәме...
Мәме, Мәме...
Зина тә...
Мәме.
Шәма мә
Мәме,
Майә т'әне
Мәме...
Мәме...
Һа дьиә'ли
Сефил Хәме
У гьшк гьрин-

У we дәме
Жь дәрва hат
Дәнге йәки:
— Мьзгина мьн,
Мьзгина мьн,
Мәме мә hат!
Гьшк qөлоз бун
Жь щи р'абун.
Xwәр'а-xwәр'а
Кьрьн гази:
Хәме, дае
Мәме тә hат,
Ч'э'ве тә р'он!
У к'әт hөндөр'
Бь к'әл у бин
Сержант Мәме,
П'есир т'ьжи
Орден, медал,
Бәзи бәр де,
Һ'өба де бал,
Hат э'нйа we.
Һәр тьшт фә'мкьр...
Сәри дани
Сәр синге we
У к'әwгьри,
Дае, дае...

●

Т'әбийәт надә т'ö моләте:—
Әмр qöльби, ә'мр дәрте.
Хәме жи чу жь р'у дьне,
Ле Мәме we нәма т'әне.
Мәме, Шәме, т'әв hәв гölдан
Бәр дәре Хәме wәк р'ьh'ан.
h'öба wана гöр' у шәмал
Ишьqа xwә р'ет чарнькал.
Бәрә-бәрә к'әwийан бьрин,
Дуйе ощахе нәћат бьр'ин...

EZDIKI.COM

СӘРДАР У ҚАРЕ

I

Сәрһатийа әзе бежьм
Qәwьмийә п'ьр' сал бәре,
Гӧнде мәда, гьшк дьбежьн:
Сәрһатийа Сәрдар-Қаре.

II

Мәзьн нинә әв гӧнде мә,
Ле э'щебе гьран динә.
Wи п'ал дайә п'ашла ч'йе.
Теда һәнә чәнд даре бие,
Бьнат'аре, гәлики к'ур,

У гәлида ч'әме бе мур',
Дәве ч'ем жи сьпьндар:
Әw дара Қаре у Сәрдар.
К'әнге әw дар ньқандьнә
Ң'әта ңһа кәс ньзанә.
Ль бәр дара Қаре, Сәрдар
Дькә бьлqин каникә сар·
Дор кание т'ьжи зьнар.
Вьр банздьдьн бьзьн у кар.
Wәхте гәрме, у те баран
Вьр т'оп дьбьн шьван, бәрхван,
Ль бәр дара Қаре-Сәрдар
У вәдöхöн әw ава сар.
Ле кәриед бәрха у пез
Бәр дәве ч'ем дьк'әвнә р'ез,
Дьчьрпиньн ңешнайа хwәш,
У жь бине дьбьн сәрхwәш.
У ль вьра р'енщбәр т'ьмщар
Сәрңатийа Қаре-Сәрдар
Тиньнә бир у дьлар'а
Дькьн какин qәйде йара.

III

Сәрдаре ч'ук мина гьшка
Дьлист, дьда пәй ч'ьвика,
Мәзьн дьбу у дьгьңишт,
Ле мьрьна бе wa нәңишт

Т'ьме бежэ баво, дае...
Де у баве wи жь холоре
Ћатьн qьр'е, чун жь дьне.
Сэрдар у хушк манэ т'эне.
У п'ир Qасо зар'е бьре,
Зар'е эт'им, бе бав у де
Анин щэм хwэ, фьр'а хьстьн.
Гэлэ тэ'ли эwи дитьн
Ћ'эта Сэрдар шьвьк ћьлда
Эw у кör'ап чун бэр бэрха.

IV

Р'ожэке жь гönде щинар
Ћатьн хазгиние хушка Сэрдар.
— Ло qизэкэ qörбана wэ...
— Хwэде шенкэ ощаха тэ...
Wа готьн у wана qэрэз
Qэлэн бьр'ин бист сэри пэз.
Гьстилк кьрьн т'ьлйа Назе
У эw бу бука п'ир Qазе.
Qасо шабу, qэлэн стэнд.
У р'ожэке бу дэф-дэ'wэт,
Наза бьч'ук донздэћ сали
Дэстэ ћ'ьнэ, сери хели,
Мере wейи бист пенш сали
Ль бэр дери сев да сери.
Гьшк ша дьбун хенши Сэрдар
У Назька т'ьфал, беч'ар.

— Бьра Сәрдар жи мьнр'а бе,
Начьм т'әне... дьгот Назе,
— Қәр'бә деле,— ап ле ћьлат,—
Дьхази мә бьки р'обәт...

V

Дәрбаз бун сал, бу хорт Сәрдар,
Сәр хушкеда дьчу т'ьм щар.
Дьдит Назә мәлул, дьлсар,
К'әрба дьльк дьћатә хар.
— Апе мьн кьр,— Сәрдар дьгот,
К'әл р'адьбу дьльк дьсот.
— Йазийа мьн qе öсанә,
Ә'рф-ә'дәт жи тö бир нәкә,—
Назе дьгот,— хwә шаш мәкә,
Илаща мьн, ћәр тö саг'би
Бәхт-мьразе хwә т'ер шаби...

VI

Бу бист сали иди Сәрдар
Хортки мьлук, нәтьмак'ар,
Ћәваләки qәнщ у бе мур',
Шьванәки сәр хwә, пьспор.
Же h'ьз кьрьн дәр у щинар:
Дьготьнә wи п'ир Сәрдар.
Бәнги бу сәр Қара щинар
Qизкә дәлал, шöхölк'ар.
У Каре жи әw п'ьр' h'әбанд

Дьле хwəда гот у лубанд.
Wан эвара бəр qəлахе,
Щарна жи щəм сьпьндаре
Ћəв дьдитьн, р'адьмусан
Жь шабуна дьгьрйан.
Агьр шəwат дь ч'э'вада
Ћ'öб у хоф дьле wанда.
— Бошə йазийа мьн у тə
Wəрə дəст мьн бьк'ьшинə,
Əз ћ'эйрана wан ч'э'ве тə,
Э'щебəке бе сəре мə,
Əз дьтьрсьм бо э'мре тə.
Тö п'ири, əзə мьрид,
Изьн т'önə бь дин у э'дəт
П'ир у мьрид ћəв ћ'ьз бькьн,
Бьбьнə йəк, ћəв бьстиньн.-
Щарəке wа гот Қаре,
Ћесьре гəрм ћатьнə харе.
Сəрдар qəwин əw ћ'əмез кьр,
Сəр синге we сəри харкьр,
Мина зар'а əw жи гьри,
Дьл п'ər'ьти у к'əwгьри.
— Мəтьрс Қаре тö бона мьн,
Бе тə т'önə э'мре мьн.
Дин у э'дəт чь жи нəкьн,
Бе т'аqəтьн у нькарьн
Дəсте мьн тə жь ћəв бькьн.
— Ах, нə'лəт wəр'а дин-э'дəт,

Ӈун чьqас бе дьл, мхәнәт —
Қаре гот у Сәрдар пач'кьр
Тьрс у хоф жи т'әмам биркьр.

VII

У wa h'öба Сәрдар Қаре
Шьвета йа Мәме, Зине,
Qаси к'әла Хәще, Сиабәнд
Ньзаньбу т'ö хоф у бәнд,
Ӈе гör' дьбу, ӈе к'ур дьбу
У h'әрда жи qәт ньзан бу
Чь дьqәwьмә дора wан,
Чь дькарә бе сәре wан.
У wәхтәк awa дәрбаз бу
Қәски сör'а wан ньзан бу.

VIII

У р'ожәке дö-се мәри,
Жь гönде ль дәве гели,
Ӈатьн мала баве Қаре.
— Ӈун хер ӈатьнә ве эваре
К'әрәмкьн,— гот малхе мале,
У ч'э'в кьрә кәвание.
Қәвание сьврә р'асткьр
Нан у пәнер т'ьжи сәр кьр.
— Пари нан бьхön ве гаве

Һ'этани мал бырьнщ даве...
Баве Қаре гот мевана,
Ле дэст нэданэ нан wана.
— Бьра зедэбэ т'эхте wэ,
Һун пырс накьн хьзмэта мэ.
Эмэ жь гёнде щинарьн,
Һун we йэке зэ'ф р'ьнд заньн...
Малхе — Усе қёт'и дэрхьст
У щьг'арэ п'еч'а вехьст.
— Бьра хербэ хьзмэта wэ,
Ле һун бьхён нане xwэ...
— Бэре эм бежьн хьзмэта xwэ
Паше эм тэ'мкьн нане wэ.
Чь вэшерьм Усе бьра,
Наве тэ эм анин вьра.
Хальте мьн һун нас дькьн,
Һ'эму сэре wи сонд дьхён,
Жьна wи чуйэ р'э'мэте,
Һ'эвт зар'е wи манэ т'эне.
Дэ тё зани мал гьранэ,
Бе к'ёлфэт илащ набэ.
Дэ'wa мэрьватие эм дькьн,
Қэлэн чьqа һун дьхазьн.
Һэр сэре мэ нэкьн бэржер
Эмэ пэнер, ле һунэ к'ер...
Wa гот Щьндие калэмер,
Қэвание ч'э'в кьрэ мер,
Хани дэрк'эт, чу сьвдэре

Ч'ә'вр'онайе бьдә Қаре.
— Ло қизәкә қөрбана wә,
Ирода һун хьнамие мә...
Усе гот у қәлән бьр'ин
У сәр сьвре бьрьнщ данин...

IX

Сьбәтьре бә'с бәла бу,
Дьле гьшка гәлә ша бу:
We зутьрәке Қаре сиаркьн
Әwe диса чока нәрмкьн.
Сәрдар бьһист һат бьбә'щә
Дьльк к'өта, һат бьт'әqә.
Дьне ль сәре wи бу дож
Һеса нәбу нә шәв, нә р'ож.
Бона аща дьльк дайнә
Әw чу ль гөнде хушка хwә.
Wи ньқарбу хенщи хушке
Дәрәq һ'өба хwә у Қаре,
Дәрһәqа we зөлма гьран,
Қө һатьбу ль сәре wан,
Йәки дьнер'а бьгота,
Wәки ль wи нәһьлата.
Назе бьһист, дьл п'әр'ьти,
Дәрд биркьрьн, һат шәwьти.
Г'отә бьре: мьн фәқире,
Мьн мә'рьме, стөхаре,

Дьфькьри тӧ чь дьки,
Тӧ п'ор'е мьи т'ам кӧр' дьки.
Зу сәр һ'ьше хwәда wәрә,
Әw тьштәки аqьл дәрә.
Әз qӧрбана we бәжна тә,
Ощаха мә ә'рде мәдә.
Qизе п'ира гәләк һәнә
К'е бьхази we бьднә тә.
Бьра, һунә хwә нә диньн,
П'ир у мьрид һәв бьстиньн
Жорда агьре бе харе,
We бьшәwтьн тӧ у Каре.
Әw шӧхӧләки лапи бекер,
Йа хер әwә, кӧ данә мер...
Сәрдар бьһист, ахин һате,
Вәгәр'йа гӧнд, мала апе.

X

Р'ожа нишан кьрьн Каре
Гәлә һесьр һатьн харе
— Әз нахазьм мер бькьм,
Һун тьштәки бе wa дькьн,
Мьн дьдьн баве һ'әвт зар'а,
Һәвале мьн бькьн qара.
Әзә хwә нә жьнәбимә
Нә жи wә әз чоле димә.
Ве ә'щебе wәрьн нәкьн,

EZDIN.COM

Дьне сэре мьн р'эш нэкьн.
Эз гönэмэ дае, дае,
Qиза тэмэ дае, дае...
Каре дьгот дьлубанде,
Ле кэсэки гöh нэда we.
— Гölие тэ эзе жекьм,
Тэ бэрбь щэ'нме вэр'екьм.
Хьнамики мина Щьнди
Xwэдеда мэ qэсьди.
Дэwса шабэ, бьр'эqьсэ
Жь бэхте xwэ дьт'эqьсэ.
Лэ'да те we ббэ дэ'wэт...
Усе гот у жь мал дэрк'эт.

XI

Эw чэндэк бу, wэки Каре
Qэт нькарбу жь мал дэре.
Сурэте сор лап ч'ьлмьсин,
Бу шьвета мэрьве дин.
Жь нан у аве эw лап к'эт,
Мина жьнэпирэкэ сэqэт.
Анщах малда дьчу-дьhат,
Xwэр'а дьгот у дьньват.
Эw нэ саг' бу, нэ мьри
Хöре we hэр т'эне гьри.
Дьфькьри Каре т'ьмщар
Чawa щабе ббдэ Сэрдар.

У р'ожәке бәхте wер'а
Де шәр' кьр қиза хwәр'а:
Мал ава,— әwе гот Қаре,
Қә на щарна жь мал дәре.
Р'әнг жь тә чуйә, һа набә,
Хәлқе дәхәс wе мә шабә.
Сәре мьн дешә, ча һәрщар,
Ща һәр'ә мала п'ир Сәрдар,
Мьр'а һьнә т'ьбәрк бинә
Бәлки әв эша мьн дайнә...
Қаре әв йәк бawар нәкьр
Щаркә дьне жь де пьрс кьр:
— Қ'öда һәр'ьм у чь биньм?
— Тö сәwс буйи, қәт фә'мнакьм.
Қизе, тö жь мала п'ира
Һьнә т'ьбәрк бинә мьнр'а!...
Қаре иди тә'мул нәда,
Һ'öба Сәрдар дьле wеда,
Хани дәрк'әт, мина дина
Бәрбь мала wана банзда.
Қаре к'әтә сьвдәре,
Гава Сәрдар дьхаст дәре.
Сәрдар әw дит хwә лап шашкьр
Жь ч'ә'ве хwә бawар нәкьр.
— Бе тö ани, йан багәре,
Әз һ'әйрана тәбьм Қаре...
Сәрдар гот, әw һ'әмезкьр
Ширьн, шәwат әw пач'кьр.

Қаре тьрсйа же дурк'эт,
Го:— чь дьки ви щие бесэмт...
— Жьнапа мьн т'эне малда,
Эw жи нэхwэш нава щида·
Ч'э'ве мьн р'йа тэ қэр'ьмин,
Хwэдеда эм вьр қэсьдин...
Бехwэде тӧ эw чь дьки,
Wa саг'э-саг' мьн ч'э'л дьки.
— We се р'ожа шунда, Сэрдар,
Мьн вэр'екьн гӧнде щинар.
Илащэке тӧ бьбинэ,
Мэ нав агьр тӧ дэринэ...
Сэрдар зуда фькьри бу
У һэр т'эне wи р'ек дибу.
— Готи жь вьр эм бьр'эвьн
Бо мьразе хwэ эм шабьн.
Р'екэ майин т'ӧнэ, Каре,
Эз һ'эйрана we бэжн-бале...
Сэрдар Каре һа п'эв к'этьн,
Т'ӧ щар жь һэв эw нэқэтьн·
У Каре зу т'ьбэрк һьлда
Бэрбь дйа хwэ эwe банзда.

XII

Ида пайиз бу. Бэрэвар,
У дьһат бина бае сар.
Э'wре р'эш ль һэв щьвйан,
Һеди-һеди дьһат баран.

Сәрдар ль бәр сьпьндаре,
Ч'э'ве wийа р'йа Каре,
Р'уньштьбу, дьфькьри
Гәло кәси әw вьр нәди,
Гәло Каре we карьбә
Бе шьк жь мал бәтавәбә?
 Һ'әта wи щьг'арә к'ьшанд,
Каре xwә бь wир'а гиһанд,
Әwe xwә авитә п'есира wи,
Шабун у хоф дьлда т'ьжи.
— Йа р'әби мьн әв р'ожа ди...
Каре гот, шабуна гьри.
Һесьр у баран т'әв һәв бун,
П'еле ч'ем жи wанр'а р'абун.
— Каре тӧ бь фәсал һати,
Xwә кәсәки тӧ нәдити?
— Чь бежьм, п'ире мьн Сәрдар,
Wәхте вьрда дьһатьм хар
Мерәк дәрдьк'әт жь гели,
К'олоски тәр'ьки сери,
Әw сәкьни мьн ньһер'и,
Аqьле мьн wи нәбьр'и,
Әз бәржер бум, вьрда ләзанд,
Мьн әw ида нәqәшьранд.
Сәрдар бьһист жь щи р'абу,
Го: Каре шӧхӧл хьрав бу...
Әwи һьлда бохче Каре
Дурк'әтьн жь спьндаре.

XIII

Әw мерьке к'олос сери
Әwи дурва Сәрдар жи ди,
Гава Қаре гьһишт Сәрдар,
Һәв р'амусан мина һәршар,
Әwи т'әзә һәр тьшт фә'мкьр,
Бәрбь мала wи чьрqаскьр.
Әw мәрики бе дьл у нә'с ,
Дьготнә wи Һ'уте ваис.
Пешие әw чу мала Усе,
Го: щамеро к'ане Қаре?
— Қаре чу мала п'ире мә,
Т'ьбәрк дйа хwәр'а бинә...
Қәвание ләз qöт'и вәкьр
К'ьнщ нә дитьн, һәр тьшт фә'мкьр.
Һ'уте ваис дәрк'әт р'әви,
Усе, жьне данә пәйи wи.
Әw р'аст чунә мала п'ира,
Қö wан бькьн пьрс-пьрсйара.
Мала Qасо готьнә Усе....
Нәдитьнә р'уе Қаре.
— Сәрдар к'ане?— Һ'уте пьрси.
Qасо тьрса лап qәр'ьси.
— Сәрдар? Чуйә гönде хушке,
Чь qәwьмийә бежә Һ'уте?...
У Һ'уте һәр тьшт готә wан.

— Әв зӧлмәкә лапә гьран...
Бу qур'ина мера, жьна:
— Зу бьбьр'ьн пешийа wана...

XIV

Сәрдар, Каре h'афа гели,
Бәр зьнарки р'әши гьли
Р'уньштьбун, кӧ hесабьн,
Паше ч'иер'а әw дәрбазбьн.
Сәрдар р'абу гӧнд ньhер'и,
Wанва дәрк'әт бьр'ә мәри,
Т'ьвьнг, чомах дәсте wанда,
Wан хоф дькьр дьле бәнда.
Wана Сәрдар чаwа дитьн
Кьрьн qур'ин, пешда hатьн.
— Тӧ ль вьра т'ә'мул бьдә
Чька мә ван чь дәст дьдә...
Сәрдар аhа готә Каре,
Дит бь т'ьвьнг ап пешда те.
— Апе мьни т'әви wанә,
Әw дәсте хwә надьнә тә...
Сәрдар гот у жь щи р'абу
Бәрбь апе әw пешда чу.
— Апо, апо, али мәбә
Бо мразе мә р'әш нәбә.
Чь жи бьбә ве эваре
Нәhелә дәст бьднә Каре...
Qасое п'ир гӧh нәда wи,

Бәрбь Сәрдар әw лəз-бəзи.
Чəqмаq к'ьшанд, лулə h'əжанд,
У гöлла wи Сəрдар вəжанд.
Қаре минани гöра hар
Хwə авит сəр мəйт'е Сəрдар,
Qəма wийа жь бəр к'ьшанд
У әw дьле хwəда ньканд.
Усе әв ди кьрə гази:
— Wəй мьн кале бəлангази...
Хуна гəвəз бу ч'əм, кани,
Зьрч'а гьшка пер'а дани.
— Хöдае мьн həр тö зани
Чьма wa кьр мьн нəзани,—
Бьра мə бе р'ае хwəде...
Qасо wa гот, ч'ок да э'рде.
Ль бəр мəйт'а гьшк бун р'ьсас,
Р'əнге wан бу мина кьрас.
У we дəме шех хəбəрда,
Кьрə гази: гəли бəнда,
Wан бьhельн нав зьнара,
Wəки бьбьн хöре мə'ра.
Хwəстьна р'əбе мьн əвə,
К'и дькарə бəр бьр'əвə...
— Əва зöлмə, зöлма гьран,
Ьун дькöжьн h'öба дьлан,
Бəхт-мьраза wa р'əш дькьн
У hун чawa qət шəрм накьн...

Қаләки гот, пер'а гьри,
Гьшка һәвр'а wи ньһер'и.

XV

Әwe шәва р'әшә тә'рин
Шьване гөнд һәв шеwьрин,
Wәки мәйт'е Сәрдар Қаре
Нав зьнара биньн харе,
Дәфьнкьн бәр спьндаре,
Лекьн наве Сәрдар-Қаре.
Wан сонд харьн, сөнда мера,
Салке нәбен т'ө кәсир'а.
Қаре-Сәрдар дәфьнкьрьн,
Мәг'бәре wан р'аст-дуз кьрьн.
У һәр т'әне салке шунда,
Дәрһәq we кьрьна wанда
Ль һәр дәра һатә гогьн,
Шеха ньфр'и ль wан кьрьн.

XVI

Пирка мьнә нод пенщ сали
Әв сәрһати кө бир дани,
Дькьр ахин, дьльк дьсот
У бәр хwәда һеди дьгот:
— Нә'ләт wәр'а дин у э'дәт,
Һунә бе дьл у мьхәнәт...

Ч'ӘМЕ Ч'Ә'ВQӦЛ

Баран дьһат
Һурьк-һурьк,
Қ'әскәсоре
П'ьра чекьр,
Һ'әзар у йәк
Р'әнг ль we кьр.
Ч'эмо гӧр' бу,
Авә шелу,
Ль сәр п'ела
П'ьр' qьр'ш у qал,
Фьтьл дьда,
Мина мә'ра,
Дькьр фьшин,
Дькьр хӧшин,
Дьwәрьми

У к'әф дьда.
Дькьр бьдә
Бәр xwә бьбә
П'ьра р'әнга,
Сәрр'а баве
Һе гöр' бьбә,
Бльндбә һе
Һ'әта Тә'ве:
We р'öһ'дара
Гöл-сосьна,
Ч'әма, бә'ра,
У баране,
К'әскәсоре,
У р'öһ'бәра,
Һ'әму бәнда.
Ләк'е лехә,
We весинә,
Кö р'у дьне:
Жере, жоре,
Т'әне, т'әне
Әw бьминә.
К'ьшйа ч'әме
Һа һ'ör'буйи,
Һәр тьшт бир кьр,
Qöр'ә, qöт'ам,
Бь щәнг у qал.
Һат бьт'әqә
К'әнар дәрк'ат,

Чьрпанд h'әри:
Гöл, сосьна,
У кölилкед
Р'әнг awази.
К'әнар дәрк'әт,
Мәш ле сьст бу,
Qьрш у qал жи
Т'әв же р'әвин.
Кьр у нәкьр
Тьшт пе нәбу,
Бә'р к'әт бире.
Әw доста we
Бәре-бәре
У he лəзанд.
У he лəзанд,
Чу щәм бә'ре,
Т'әмәнә бу,
Го: әз qörба,
Го, әз хölам...
— Тö хер hати,
Чь qəwьми
Тә бир аним?
Бә'ре пьрси.
— Бира тә кьр
У әз hатьм.
— Ч'әмо, шәрмә,
Тö р'аст бежә
Чи тә кемә?

К'әла ч'әмо
Ћьнәк дани,
Шәк ле шкәст,
Қ'әф жи ћьнәк
Ле кем бу,
Го: чь бежьм,
Чь нәбежьм,
Әм пьзмамед
Қал у бава,
Qьсме мә йәк,
Нета мә йәк.
Чь вәшерьм,
Хирәта мьн
Тә'мул нәда,
Аним вьра.
Дьк'ьшьм әз,
Дьбәзьм зор
Шәве, р'оже,
Дькьм накьм
Ћьлнак'шьм жор.
Феза мәда
Тә'в дьк'әнә
У к'әскәсор.
Бльндтьрьн
Жь мә т'опьк,
Ч'йа у зьнар,
Стәйр у дар...
Әм к'е кемтьр,

Қ'е алчахтьр.
Әгәр һәбә
Қ'омәка тә,
Әзе гӧр'бьм,
Әзе зорбьм
Һьлпәкмә жор,
Гьшка бьдьм
Бәр хwә бьбьм.
Дьне бьк'әвә
Дәсте мьн, тә.
Бә'ре бьһист
Әв хәбәр гьшк
У к'әнийа,
Гӧмрәһ' п'елда,
Пашда к'ьшйа,
Ч'әмьк wьр һьшт.
Ч'әмо әв дит
Р'әнг жь wи чу...
Го: wәй мьн пьшт...
Ч'әме ч'ә'вqӧл,
Дәхәс, бе дьл
Қ'әт п'ьр' дьлqа,
Гәләк щийа
Т'әмәнә да,
Ле тьшт нәкьр.
Тә'ве тин да,
Қ'әскәсоре
Һе шәwq вәда.

Ч'əмо го: **wəй,**
Мьн qьжьки,
У р'ожəке
Əw мьч'ьqи.

EZDIKI.COM

6—1136

ӘЗ У ДЬЛЬҚ

Р'уньштьмә дәве бә'ре,
Ә'йни бумә машоqе we.
Жь хьйале һәрр'о дур,
Wәкә бә'ре дур у к'ур
Ньqо дьбьм нава фькра,
Хәбәр дьдьм дьлке хwәр'а.
П'еле бә'ре т'әв һәв дьбьн,
Һәв дә'ф дьдьн у р'адьбьн,
Эриш дькьн, дькьн ширqин
Ль к'әнаре бә'ре дьдьн.
К'әнар дьдьн у әw диса
Шунда дьчьн, кö бен диса.
Гәлә щара дьчьн у тен

Бо нав бә'ре wеда бавен,
Һ'әму тьште бекер, зедә,
Қö әw бьбә лап бе зәдә.
У we дәме тö дьбини
Қ'әла бә'ре т'әмам дани.
Бае диньк, һеньк, нәрмьк
Бә'ре дәрте назьк, чапьк
Бәрбь мьн те, мьн далесә,
Һ'әта же те әw дьр'әвә
У паше жи дькә гази:
Бәсә р'уни, мьнр'а дьбе,
Қ'әла бә'ре, тö набини,
Мина һәр щар ида дани,
Ле тö, ле тö кәр' у сәwси
Нә дьк'әни, нә дьгьри,
Нә р'адьби, нә жи тьштки
Мина бә'ре р'абәр дьки.
Дьбем: **һәр'ә, бал мә т'ӧнә**
Тьште зедә әм бьдьн тә.
Ба һерс дьбә, дьзьвьр'ә,
Дькә думан, т'оз р'адьбә,
Qьрш у qала дьпәкинә
Сәр ч'ә'ве мьн, дьләзинә....
Әм гӧһ надьн бае диньк,
Һе гәрм дьбьн әз у дьльк,
Нав фькрада һе к'ур дьбьн,

Гәлә тьшти әм бир тиньн.
Гәлә тьшти т'әне заньн
Әз у дьльк, кӧ әм надьн
Бае диньк, аqлсьвьк.

●

Синг у бәре тә назьке
Ишәв т'әмам бәр ч'э'ве мьн,
Левед тәйә жь qödрәте
Вьр р'әh'әтие наднә мьн.

Әз h'әйрана we бәжн-бале,
Деме qәрqаш, we р'әш халє
Дә п'әрwаздә, wәрә мале,
Тö шабуна мьнә сале.

EZDIKI.COM

СӘРӘЩӘМ

	Р'у
Әwлəде wət'ән	3
Сəрдар у Каре	59
Ч'əме ч'ə'вqӧл	76
Əз у дьльк	82
●	85

МИРОЕ ӘСӘД (МСТОЙАН)

ӘWЛӘДЕ WӘТ'ӘН

Р'едактор у коректора контрол — **Э. У. Бәк'оева**
Шьклк'еш — **В. А. Гаспарйан**
Р'едакторе бәдәwәтие — **А. В. Гаспарйан**
Р'едакторе техникие — **О. С. П'аникйан**

ВФ 07051 Т'әмбә 1136. Тираж 500

Т'әслими нәшьрхане кьрьнә 7/VII с. 1969-а.
Бона чапкьрьне һатйә qолкьрьне 28/VII с. 1969-а.
Бәлге чапкьрьне 5,5
Бәлге нәшьрәте 3,I
К'аг'әз 70Х108¹/₃₂.
Qимәт 32 к.
Ереван—9, Терйан 91. Нәшьрәта „Һайастан"

Ереван. Чапхана иәшьрәта КМ ПК Әрмәнистане. Ав. Исаһакйан 28.

INSTITUT KURI[redacted] PA[redacted]
ENTRÉE N° 844

EZDIKI.COM